

P-ISSN 0005-4283

E-ISSN 2603-3372

ИНСТИТУТ
ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ
НА НАУКИТЕ

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

СПИСАНИЕ НА ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
„ПРОФЕСОР ЛЮБОМИР АНДРЕЙЧИН“
ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ДЕСЕТИ ФОРУМ
„БЪЛГАРСКА ГРАМАТИКА“

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕДАКТОРИ НА БРОЯ:

ПРОФ. Д-Р ДИАНА БЛАГОЕВА, ДОЦ. Д-Р КАТЯ ЧАРАЛОЗОВА
ДОЦ. Д-Р ХРИСТИНА ДЕЙКОВА, ДОЦ. Д-Р МИЛЕН ТОМОВ
ДОЦ. Д-Р ЦВЕТАНА ДИМИТРОВА

„Български език“ е академично списание, издание на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките. То е основано през 1951 г. и от тогава излиза без прекъсване.

Списание то публикува оригинални статии от областта на езиковедската българистика: история, диалектно многообразие и съвременно състояние на българския език, както и от областта на общото и славянското езикознание, на теоретичната, корпусната и компютърната лингвистика. Представят се резултатите от етимологични, ономастични, етнолингвистични, социолингвистични, психолингвистични, съпоставителни и интердисциплинарни изследвания на българския език. Списанието поддържа следните рубрики: *Статии, Научни съобщения, Езикова култура, Рецензии и обзори, Хроника, Годишници и юбилеи.*

Приемат се материали в посочения тематичен обхват, оформени според изискванията.

Статиите се публикуват след двойно анонимно рецензиране от двама независими рецензенти. Годишно излизат 4 книжки.

„Български език“ се реферира и индексира в следните бази данни:

ERIH PLUS – European Reference Index for the Humanities and Social Sciences

EBSCOhost – Research Databases

BRILL – Linguistic Bibliography ProQuest – Linguistics&Language Behavior Abstracts

ANVUR – National Agency for the Evaluation of Universities and Research Institutes – Italy

MIAR – Information Matrix for the Analysis of Journals Bibliography

CEEOL – Central and Eastern European Online Library

СЪДЪРЖАНИЕ

ДЕСЕТИ ФОРУМ „БЪЛГАРСКА ГРАМАТИКА“ НА ТЕМА „ФЕНОМЕНЪТ УСТНА РЕЧ“ – СВЕТЛА КОЕВА	13
□ РЕЧ И РЕЧЕЗНАНИЕ – ПРЕДМЕТ И ОПИТ ЗА ОПИСАНИЕ НА НАУКАТА – ДИМИТЪР ПОПОВ	21
ВАРИАТИВНОСТ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКА ИНТОНАЦИЯ – БИСТРА АНДРЕЕВА, СНЕЖИНА ДИМИТРОВА	39
ОСЪЗНАВАНИ И НЕОСЪЗНАВАНИ ПРАВОГОВОРНИ ПРОБЛЕМИ (ОТ ПЕРСПЕКТИВАТА НА ЕЗИКОВОТО КОНСУЛТИРАНЕ) – МИЛЕН ТОМОВ	64
ДАННИ ЗА ПРОМЕНИТЕ НА ШИРОКИТЕ ГЛАСНИ В ПОЗИЦИЯ ВЪН ОТ УДАРЕНИЕ В БЪЛГАРСКИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ ДИАЛЕКТИ – ЛУЧИЯ АНТОНОВА-ВАСИЛЕВА	73
· ПЕРЦЕПЦИЯТА НА АОРИСТНИ ФОРМИ С ТЕМАТИЧНА ГЛАСНА -А- ВМ. -О- (НОВО ИЗСЛЕДВАНЕ) – КРАСИМИРА АЛЕКСОВА	92
РЕДУКЦИЯ НА НЕУДАРЕНИТЕ ГЛАСНИ В СЪВРЕМЕННИЯ БЪЛГАРСКИ КНИЖОВЕН ЕЗИК: СЪПОСТАВКА НА ОБЩОПРИЕТИ ВЪЗГЛЕДИ С КОРПУСНИ ДАННИ – МИТКО СЪБЕВ, БИСТРА АНДРЕЕВА	106
НЕ КАКЪВ ДА Е МЕЛОДИЧЕН КОНТУР: ВЛИЯНИЕ НА ПРОЗОДИЯТА ВЪРХУ СЕМАНТИКАТА НА НЕОПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МЕСТОИМЕННИЯ ОТ ТИПА <i>КОЙТО И ДА Е</i> – ДЕНИЦА ДИМИТРОВА, ЛАСКА ЛАСКОВА	124
ПОДЧИНЕНИТЕ ПОДЛОЖНИ ИЗРЕЧЕНИЯ В РЕКЛАМНАТА КОМУНИКАЦИЯ – БИЛЯНА РАДЕВА-ГЕЗЕНЧОВА	144

ВОКАЛНИ ЖЕСТОВЕ И МЕЖДУМЕТИЯ КАТО ЧАСТ ОТ РЕЧЕВИЯ ПОРТРЕТ НА ПЕРСОНАЖИТЕ В БЪЛГАРСКИ АНИМАЦИОННИ ФИЛМИ – КРАСИМИРА ПЕТРОВА	155
КОГНИТИВНИ АСПЕКТИ НА МЕТАФОРИТЕ В СЪВРЕМЕННИТЕ БЪЛГАРСКИ ПОЛИТИЧЕСКИ РЕЧИ – ЖАНЕТА АНДРЕЕВА	167
РУСКО-БЪЛГАРСКИТЕ ПАРАЛЕЛИ ПРИ ПРЕВОДА НА ЛЕКСИКАТА СЪС ЗНАЧЕНИЕТО ‘РАЗДЕЛЯНЕ’ (ВЪРХУ МАТЕРИАЛИТЕ НА ПАРАЛЕЛНИЯ ДВУЕЗИЧЕН КОРПУС) – ИРИНА А. СЕДАКОВА	183
ФОНОЛОГИЧНИ ПРОЦЕСИ В УСВОЯВАНЕТО НА ПЛАВНИТЕ СЪГЛАСНИ <i>Р</i> И <i>Л</i> ОТ ДЕЦА, ОВЛАДЯВАЩИ СЛАВЯНСКИ ЕЗИЦИ (ПО ДАННИ НА ПРОФ. Д-Р ИВАН ГЕОРГОВ И СЪВРЕМЕННИ ДАННИ) – ЮЛИЯНА СТОЯНОВА	198
ЗА УПОТРЕБАТА НА ЗНАЦИ ЗА СЪГЛАСНА / <i>л</i> / И ПАЛАТАЛИЗИРАНост ПРИ ПРЕДАВАНЕТО НА ШВЕДСКИ ИМЕНА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК: ПРЕДПИСАНИЯ И ФАКТИЧЕСКИ ТЕНДЕНЦИИ В ПРЕВОДАЧЕСКАТА ПРАКТИКА – ВЛАДИМИР НАЙДЕНОВ	213
КОНФЛИКТНИ ЗОНИ МЕЖДУ ПИСМЕНА НОРМА И УСТНА РЕЧ ВЪВ ФРЕНСКИЯ ЕЗИК И СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ПРОБЛЕМИ ПРИ ПРЕПОДАВАНЕТО НА ФРЕНСКО ПРОИЗНОШЕНИЕ НА БЪЛГАРИ – ГЕОРГИ ЖЕЧЕВ	227
ЕЗИК, КУЛТУРА И ДЕЙНОСТ: СЪПОСТАВИТЕЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ И ШВЕДСКИ РАЗГОВОРЕН ЕЗИК – БИЛЯНА МАРТИНОВСКА	240
ЕЛИЗИИТЕ В УСТНАТА РЕЧ И ТЯХНОТО ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК НА ЕДНО ВТОРО ПОКОЛЕНИЕ ЕМИГРАНТИ – КАТЯ ИССА	262
ЗА НЯКОИ РАЗСТРОЙСТВА НА ДЕТСКАТА РЕЧ: РАНЕН ДЕТСКИ АУТИЗЪМ, ВЕРБАЛНА ДИСПРАКСИЯ НА РАЗВИТИЕТО, ФЕТАЛЕН АЛКОХОЛЕН СИНДРОМ – ЕВЕЛИНА ГРИГОРОВА	278
ПЕРЦЕПТИВНО РАЗПОЗНАВАНЕ НА ТРАЙНОСТТА НА АФРИКАТИТЕ И ФРИКАТИВИТЕ В СРЪБСКИЯ ЕЗИК – СИЛВАНА ПУНИШИЧ, СЛАВИЦА МАКСИМОВИЧ, ИВАНА СТАНКОВИЧ	293

АКТИВНИ ДЕРИВАЦИОННИ ПРОЦЕСИ ПРИ СЪЩЕСТВИТЕЛНИТЕ В РУСКАТА РЕЧ, НАСОЧЕНА КЪМ ДЕЦАТА – МАРИЯ Д. ВОЕЙКОВА	317
КОЛЕКЦИЯ С БЪЛГАРСКА ДЕТСКА РЕЧ В ТЕРМИНИТЕ НА КОРПУСНАТА ЛИНГВИСТИКА – ВЕЛКА ПОПОВА	328
КОМУНИКАТИВНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ИНТЕРВЮТО – ЙОВКА ТИШЕВА, МАРИНА ДЖОНОВА	349
<i>ДА</i> или <i>НЕ</i> В РАЗГОВОРНАТА РЕЧ (ИЛИ ЗА ОТРИЦАНИЕТО И ПОТВЪРЖДЕНИЕТО В РАЗГОВОРНАТА РЕЧ И ЗА ФУНКЦИИТЕ НА ЧАСТИЦИТЕ <i>ДА</i> И <i>НЕ</i>) – ВЕРКА САШЕВА	359
ЗА ХАРАКТЕРНИТЕ ЧЕРТИ НА БЪЛГАРСКИЯ РАЗГОВОРЕН СИНТАКСИС – РАДОСЛАВ ЦОНЕВ	377
ЗА НЯКОИ ТРАЙНО ОЧЕРТАВАЩИ СЕ ТЕНДЕНЦИИ В БЪЛГАРСКАТА РАЗГОВОРНА РЕЧ И В РЕЧТА НА МЕДИИТЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ ДЕСЕТ ГОДИНИ – МАРИЕТА ЦВЕТКОВА	388
ИНТОНАЦИОННИТЕ ПАУЗИ В РЕЧТА НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ВОДЕЩИ. ПРАГМАТИЧНИ АСПЕКТИ – СИЛВИЯ КОЕВА	404
ИНТОНАЦИЯ И УДАРЕНИЕ НА ПРОСТИ ДВУСЪСТАВНИ ИЗРЕЧЕНИЯ – КРАСИЛИНА КОЛЕВА-КОСТОВА, ХРИСТИАНА КРЪСТЕВА	418
ДИАГНОСТИРАЩИТЕ ЛЕКСИКАЛНИ МАРКЕРИ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГОВОРИ В УКРАИНА – СВИТЛАНА ГЕОРГИЕВА	428
ТРОЙНА ПОКАЗАТЕЛНА МЕСТОИМЕННА СИСТЕМА В ДИАЛЕКТА НА С. РЕЧАНЕ, ПРИЗРЕНСКО – ИЛИЯНА ГАРАВАЛОВА	441
<i>НЕ ТЕ ЧУХ</i> : ОПИТ ЗА ОБЯСНЕНИЕ НА ЕДНА ГЛАГОЛНА УПОТРЕБА В РАЗГОВОРНИЯ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРЕЗ ПОГЛЕДА ВЪРХУ ЕТИМОЛОГИЯТА – СИМЕОН СТЕФАНОВ	458
ИЗРАЗЯВАНЕ НА УЧТИВОСТ/НЕУЧТИВОСТ ПРИ ПОЗДРАВ ЧРЕЗ ПАРАЛИНГВИСТИЧНИ СРЕДСТВА – СТЕФКА АЛЕКСАНДРОВА	468
УПОТРЕБАТА НА ВЪЗВРАТНИТЕ ПРИТЕЖАТЕЛНИ МЕСТОИМЕННИЯ <i>СВОЙ</i> , <i>СИ</i> В УСТНАТА ФОРМА НА БЪЛГАРСКИЯ КНИЖОВЕН ЕЗИК – ТАТЯНА АЛЕКСАНДРОВА	484

СЕСИЯ, ПОСВЕТЕНА НА ЧЛ.-КОР. ПРОФ. Д-Р ТОДОР БОЯДЖИЕВ

ТОДОР БОЯДЖИЕВ И БЪЛГАРСКОТО ЕЗИКОЗНАНИЕ –
ВЛАДИМИР ЖОБОВ 505

ПРОФ. ТОДОР АПОСТОЛОВ БОЯДЖИЕВ – НАРОДЕН
БУДИТЕЛ И СЪЗДАТЕЛ НА ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ –
ДИМИТЪР ПОПОВ 509

ЧЛ.-КОР. ПРОФ. Д-Р ТОДОР АПОСТОЛОВ БОЯДЖИЕВ
В СПОМЕНИ НА КОЛЕГИ – **АННА ЧОЛЕВА-ДИМИТРОВА,**
ВАСИЛ Г. РАЙНОВ 514

ЗА АВТОРИТЕ 517